

Anárjoga
álbmotmeahcci

Dieðáhus álggaheami birra:

Anárjoga álmotmeahci hálddašanplána

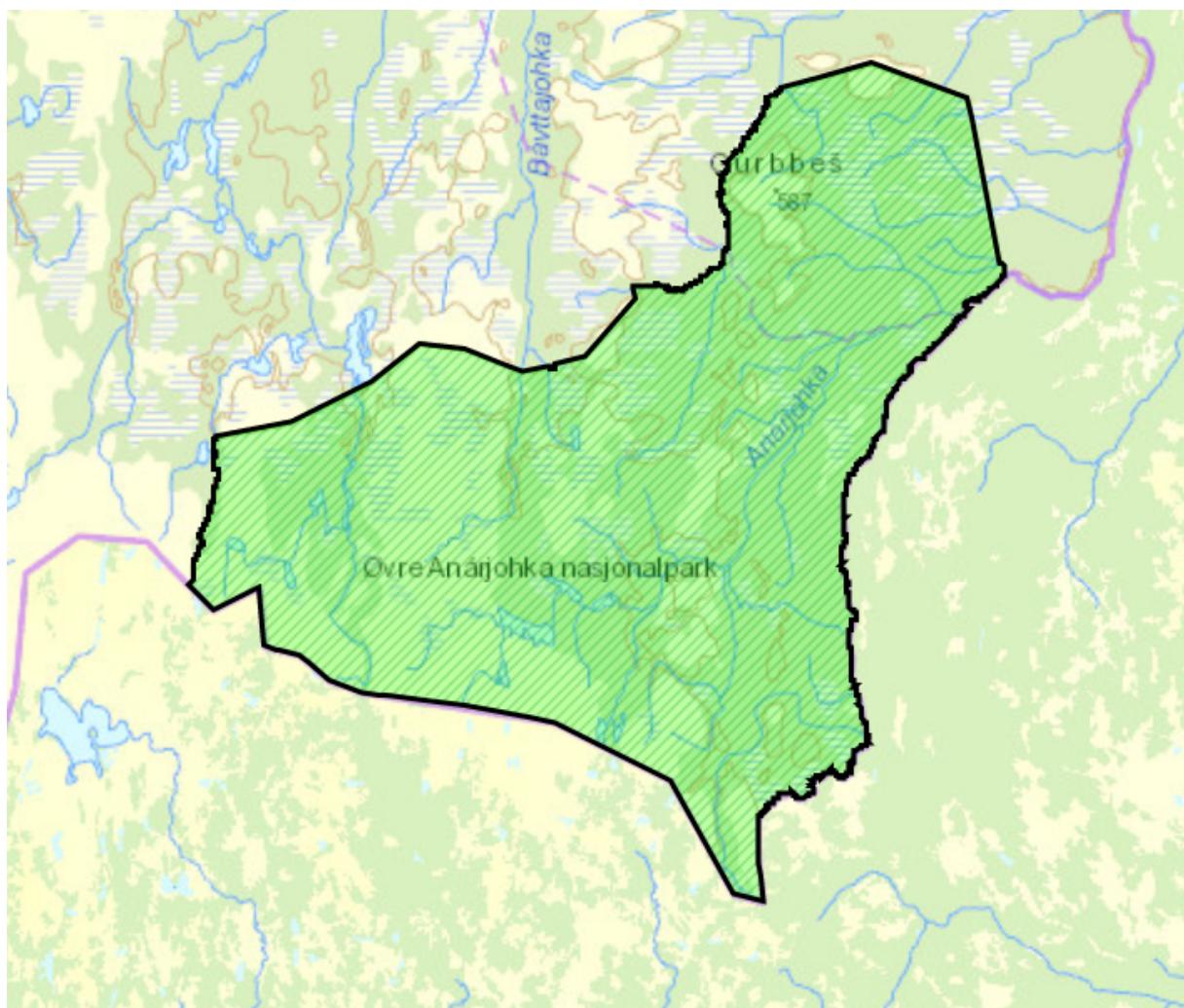

Anárjoga álbmotmeahcci

Suodjaleami álgin ja ulbmil

Anárjoga álbmotmeahcci ásahuvvui gonagaslaš resolušuvnna bokte juovlamánu 19.b. 1975.

Suodjaluvvon guovllu areála lea 1 414 301,2 dekára (daa) dahje 1 414,3 km² ja lea Sis-Finnmárkkus. Álbmotmeahcci leabbana Guovdageainnu suohkana nuorttit oasi ja Kárášjoga gielddaa lulit oasi badjel. Nuortalulábealde lea Suoma Lemmenjogi álbmotmeahci rádji, ja orješlulábealde fas Hammastunturi ávdinguovllu rádji.

Suodjaleami ulbmil

Anárjoga álbmotmeahci ulbmil lea bisuhit oasi Finnmárkkuduoddaris oktan luonduuihtagiigun mat doppe leat, nugo beahcevuovddi, soahkevuovddi ja duoddara gos leat skirrit, jeakkit, jávrrit ja vuolleegis várit. Eallit ja šattut galget beassat šaddat unnit eanet ráfis olbmo váikkuheami haga.

Manne ráhkadir hálddašanplána?

Hálddašanplána galggašii doaibmat praktikhalaš veahkkeneavvun suodjalanulbmila bisuheamis ja ovddideamis. Plána galget leat konkrehta njuolggadusat geavaheami, diehtojuohkima, dikšuma, vejolaš heivehemiiid jna. birra suodjalanlähkaásahusa vuodul, ja galgá dainna lágiin sihkarastit suodjalanguovllu ovttalaš hálddašeami.

Hálddašanplána veahkeha garvit ovttaskas soaittahatmearrádusaid, mat sáhttet dagahit suodjalanárvvuid ovdii. Dainna lágiin hálddašanplána maiddái váikkuha suodjalusguovlluid einnostahti hálddašeami ja váiduda konflivtaid.

Suodjalanguovlluid lähkaásahus stivre hálddašanplána olggut rámmaid. Hálddašanplána bokte ii sáhte addit lobi doaimmaide mat eai leat lobálaččat suodjalanlähkaásahusas. Ja nuppe lágje ii sáhte hálddašanplána bokte hilgut doaimmaid mat leat lobálaččat suodjalanlähkaásahusas. Lassin sáhttá addit lobi olu doaimmaide ja aktivitehtaide.

Hálddašanplána geahččalit čilget masa sáhttá/berre addit lobi.

Proseassa – hálddašanplána ráhkadeapmi

Anárjoga álbmotmeahcistivras (hálddašaneiseváldi) lea ovddasvástádus ráhkadir Anárjoga álbmotmeahci hálddašanplána. Ovdal go hálddašanplána bargu álgahuvvo, de galget suohkan, eananeaiggádat, vuoigatvuotalaččat ja áigeguovdilis geavaheaddjijoavkkut oažžut dieđu ahte bargu lea álgime.

Sihkarastin dihte báikkálaš mielváikkuheami, de mii háliidit cegget referánsajoavkku dán bargui. Evttohit čuovvovaš beroštusaid ovddasteaddjin referánsajovkui:

- Guovdageainnu suohkan
- Kárášjoga gielda
- Finnmárkuopmodat (FeFo)
- Luonduárvvuid, olggustallama ja áhpásmaattima geavaheaddjiberošteaddjit (gilisearvit, bivdiid- ja guolásteddjiidsearvi ja earát)
- Boazoorohagat main lea guohtureatnamat álbmotmeahcis
- Stáda asahusat

Suodjalanguovllu čállingoddi jođiha joavkku ja doaimmaha čállingoddebargguid.

Suodjalanguovllu stivra lea stivrenjoavku. Hálddašanplána kvalitehtasihkkarastimis lea referánsajoavku dehálaš. Dán joavkkus bivdet ráđiid dehálaš fáttáid birra mat berrejít leat mielde plána. Go álgghanmearrádus lea sáddejuvvon, de láhččojuvvo čoahkkin referánsajoavkkuin nu jođánit go vejolaš. Jus ii menestuva čoahkkanit fysalaččat, de lágidit digitála čoahkkima.

Hálddašanplána sisdoallu

- Presiseret ja čilget suodjalanolhkaásahusa, sihke suodjalanolbmila ja ovttaskasmearrádusaid
- Duoðaštit luondu, kulturmuiittuid ja geavaheaddjiberoštusaid dili
- Defineret hálddašanulbmila, dás maiddái gáhttenmihtu, luondu- kulturkvalitehta dili vuodul
- Defineret dárbbašlaš ja/dahje sávahahti doaimmaid
- Buktin ovdan oppalašgova bargguid hárrái oktan ovddasvástádusjuoguin ja válldiin
- Guossástalanstrategia

Makkár fáttát leat dehálaččat hálddašanplánas?

Máŋga fáttá leat áigeguovdilat plánas. Vuollelis leat čállon muhtun čuoggát, ja suodjalanguovlostivra hálida máhcahagaid daid birra, ja eará fáttáid mat din mielas leat dehálaččat fátmastit hálddašanplánas.

- Guovlu lea dehálaš dálveguohtun boazodollui, ja lea dehálaš čállit dálá geavaheami birra ja teknihkalaš installašuvnnaid birra (guođohanbarttat, áiddit ja rusttegat).
- Davábealde álbmotmeahci lea guovlu mii lea nannosit ásahuvvon destinašuvdna sihke geasset ja dálvet (Andreas Nilsena barta álbmotmeahci olggobealde). Dattetge lea dehálaš dán atnit muittus plána ráhkadeami oktavuođas.
- Álbmotmeahci guovllut leat historjjálaččat leamaš anus meahcástallamii ja resursan guhkit áiggi, vaikko dál eai ása doppe olbmot earret go boazodoallit dálveguohtuma oktavuođas. Guovllus leat muhtun kártejuvvon kulturmuiittut, muhto jáhkkimis doppe leat olu kulturmuiittut mat eai leat vel kártejuvvon.
- Guovllus leat ássanbázahusat – Maid galgá bargat viesuiguin/viessobázahusaiguin (nuoskkideapmi – mieskan dimbbarbarttat/áittit).
- Heiveheapmi/diehtojuohkin gussiide – galledanstrategija (mieldus hálddašanplánii).
- Dálkkádatrievdademiid váikkuhusat buktet ođđa hástalusaid, erenomážit boazodoallui.

Čoahkkimat:

Lágiduvvojit čoahkkimat gosa buohkat, geat hálidit buktit cealkámušaid dahje hálidit oažžut dieđuid hálddašanplána birra, leat bures boahtin. Čoahkkima birra almmuhuvvo báikkálaš mediain, Facebookas, stivrra ruovttusiiddas ja eará áigeguovdilis forain.

Ovdánanplána:

Áššejohtu	Áigeplána
Álgghanmearrádus.	Miessemánu 26.b. 2021
Sáddet dieđu álgaheami birra.	Guovvamánu 22.b. 2022
Rabas čoahkkin / digitála čoahkkin.	Njukčamánu 8.b. 2022 Kárášjoga servodatviesus dii 18:00 Njukčamánu 9.b. 2022 Guovdageaidnu Thon hoteallas dii 18:00
Áigemearri buktit cealkámušaid álggahandieđáhussii.	Cuoŋománu 10.b. 2022
Čoahkkáigeassit cealkámušaid ja geahčadit halddašanplána árvalusa ovttas referánsajoavkkuin.	Borgemánu/Čakčamánu 2022
Sáddet halddašanplána Birasdirektoráhttii fágalaš geahčadeapmái.	Juovlamánu 2022
Gulaskuddan.	Njukčamánu 2023
Halddašanplánaárvalus ovddiduvvo referánsajovkui, geahčadit gulaskuddancealkámušaid.	Geassemánu 2023
Stivrenjoavku (álbmotmeahccestivra) dohkkeha plánaárvalusa.	Borgemánu 2023
Sáddet halddašanplána Birasdirektoráhttii dohkkeheapmái ja loahpalaš mearrideapmái.	Čakčamánu 2023